

Aan de leden van de vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
cie.vws@tweedekamer.nl

PER E-MAIL

Datum
28-10-2024

Ons kenmerk
257232/2024

Onderwerp
Inbreng begrotingsbehandeling J&V

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie & Veiligheid,

Binnenkort vindt de begrotingsbehandeling voor J&V plaats. In deze brief geeft branchevereniging de Nederlandse ggz (deNLggz) u enkele aandachtspunten mee. Voor een compleet overzicht van onze reactie op de diverse begrotingen kunt u [onze Prinsjesdaganalyse raadplegen](#).

Capaciteit in de keten van TBS, Forensische Zorg, Beschermd wonen en reguliere ggz

Capaciteitstekort bij tbs-klinieken wordt volgens de begroting aangepakt door:

1. Het stimuleren van aanbieders om extra plaatsen te creëren met volgende middelen:
  - Een vorm van beschikbaarheidsfinanciering (wordt structureel gedekt binnen financiële kader dat beschikbaar is voor voldoende forensische zorg, volgens de behoefteraming);
  - Zetten van reguliere stappen om tot een besluit over een garantiestelling voor de Tbs;
2. De implementatie van de meerjarenagenda voor de forensische zorg;
3. Het bevorderen van technologische innovatie in forensische zorg;
4. Het flexibel op- en afschalen van de zorgzwaarte en het beveiligingsniveau;
5. Uitvoeren van de werkagenda 'aansluiting reguliere en forensische zorg' (J&V en VWS) zorgt er volgens kabinet-Schoof onder meer voor dat de reguliere ggz beter is toegerust voor disruptieve patiënten. Dat moet instroom in de forensische zorg voorkomen en uitstroom uit de forensische zorg makkelijker maken.

Beschikbaarheidsvoorziening en garantiestelling

DeNLggz is positief over beschikbaarheidsvoorziening en garantiestelling voor TBS. Maar wij pleiten er mede in het breder verband van het Forensisch Netwerk wel voor [dat dit voor de gehele forensische zorg](#) -dus ook de Overige Forensische Zorg (OFZ), niet enkel de TBS, moet gelden.

de Nederlandse ggz

Wellicht is het onderscheid u als Kamerlid onvoldoende bekend. De [infographic van DJI](#) licht dit helder toe. Simpel gesteld: binnen de Forensische Zorg zijn vier soorten, één daarvan is TBS, de andere drie OFZ: klinisch, beschermd wonen en ambulante zorg.

Voor een goede doorstroom is de gehele keten nodig. Dit gelet op het belang van voldoende capaciteit; maar ook omdat er nu een onwenselijke knip komt m.b.t. een garantiestelling in de stelsels (voor de reguliere zorg is het wel geregeld; het waarborgfonds).

Deelt de Tweede Kamer onze overtuiging dat de Overige Forensische Zorg een cruciale rol kan spelen in het wegnemen van druk bij TBS en het gevangeniswezen? Is de beschikbaarheidsfinanciering voor tbs uit te breiden naar de overige forensische zorg?

Daarnaast pleiten wij voor het verstrekken van een garantiestelling vanuit DJI voor de uitbreiding van capaciteit in vastgoed, zodat tegen gunstigere voorwaarden een lening kan worden afgesloten.

In het regeerprogramma lezen wij: “We zetten alle reguliere stappen om tot een besluit over een garantiestelling voor de TBS te komen om de uitbreiding van TBS-plaatsen te stimuleren.”

Dit vinden wij te beperkt. Deelt de Tweede Kamer het inzicht dat er een garantiestelling moet komen -niet enkel voor TBS maar voor de gehele forensische keten?

Hoewel de **werkagenda J&V en VWS** over aansluiting in de keten van reguliere en forensische zorg bij beide begrotingen wordt genoemd, zijn financiële middelen daarvoor niet specifiek terug te vinden. Daar maakt deNLggz zich zorgen om.

Onbegrepen gedrag

Voor dit thema is veel politieke aandacht. Zo is er recent een rapport gepubliceerd van de parlementaire verkenning naar onbegrepen gedrag, [waar wij onze zienswijze op hebben gegeven](#). Wij zien in het regeerprogramma terug dat dit rapport goed is ontvangen. De afgelopen vier jaar viel dit programma onder regie van Ministerie J&V (directie straffen en beschermen). Het lijkt er nu op dat de aanbeveling van de parlementaire verkenning is opgevolgd en dit nu onder coördinatie van BZK komt te vallen.

Het is goed dat er een heldere coördinator voor onbegrepen gedrag wordt aangewezen binnen het kabinet, met bijbehorende capaciteit. Echter is het ons onvoldoende duidelijk in hoeverre bestaande programma's, subsidies en structurele gelden vanuit J&V daarvoor nu ook bij BZK worden belegd.

Als controleur van de regering kunnen wij ons voorstellen dat de Tweede Kamer hier ook graag helderheid in krijgt.

Bij de begroting J&V lezen we: “Het beleid ten aanzien van onbegrepen gedrag is nu meer ingestoken vanuit het perspectief van de politie en gericht op:

- Uitwerken opties voor meer focus van de politie op haar kerntaak door samen te werken met publieke en private organisaties;
- Inzetten op het overhevelen van werkzaamheden van de politie aan ter zake deskundige organisaties. Dit doen we onder andere door een scherpere triage op de 112-meldkamer, de inzet van het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag en verbeterde samenwerking tussen politie en zorgprofessionals;
- Door te investeren in huisvesting, het verbeteren van bestaanszekerheid en waar nodig ondersteuning of zorg te leveren helpen we mensen die de grip op het leven dreigen kwijt

te raken. Dit komt uit de aanbevelingen van de parlementaire verkenning van de Vaste Kamercommissie voor JenV van mei 2024.”

Het is positief dat de relatie met huisvesting en bestaanszekerheid wordt gelegd. Onze leden ervaren huisvesting als grootste probleem bij zorg aan personen met psychische problematiek in combinatie met risicogedrag. Behandelen is veel minder effectief als iemand geen huis heeft.

Dit vraagt om specifiek doelgroepenbeleid bij Volkshuisvesting. Maar op die begroting worden uitstromers uit Forensische Zorg, EPA en Beschermd Wonen onvoldoende benoemd. Hebben fracties en het kabinet daar voldoende oog voor?

Overhevelen werkzaamheden: zet bemoeizorg in

Er wordt ingezet op overhevelen van werkzaamheden van de politie aan “ter zake deskundige organisaties” (triage in de meldkamer, inzet Landelijk Meldpunt Zorgwekkend Gedrag en betere samenwerking tussen politie en zorg.”)

Naast de huidige inzet van de crisisdienst ggz (24/7) denken wij dat inzet van een bemoeizorg team noodzakelijk is voor het verminderen van inzet van de politie. Tijdige en passende opvolgingen van meldingen door een bemoeizorgteam vermindert overlast en meldingen bij de politie.

Bemoeizorg is in de huidige Wmo geen verplichte taak van gemeenten en daardoor vult elke gemeente dit anders of niet in. De Nederlandse ggz pleit ervoor dat deze zorg in een passende wet wordt geregeld.

Huisvesting voor specifieke doelgroepen

Kabinet-Schoof wil het woon/zorgaanbod voor doelgroepen versterken. Een goede doorstroom vanuit TBS, Forensische Zorg en Beschermd Wonen komt de veiligheid ten goede. Dit kan enkel plaatsvinden wanneer er voldoende voor zulke uitstromers wordt bijgebouwd. Voor een deel van de groep zijn specifieke woonvormen nodig, zoals Skaeve Huzes.

Dat in de begrotingen niet specifiek de EPA doelgroep of mensen met mentale aandoeningen, of uitstromers uit FZ worden benoemd, baart ons dan ook zorgen. Wij wijzen op de kracht van programma's zoals 'Een thuis voor iedereen' in dit kader.

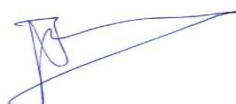
Jeugdbeschermingsketen: J&V

We lezen positieve signalen over het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Zoals betere rechtsbescherming van ouders en kinderen, evaluatie van de pilot kosteloze rechtsbijstand en verdere verbetering van de rechtsbescherming.

De 11 proeftuinen Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming worden 'gestimuleerd', maar onduidelijk blijft of er vanaf 2025 structureel geld wordt vrijgemaakt voor een vervolg.

Wij wensen u een vruchtbaar debat toe. Voor meer informatie naar aanleiding van deze brief kunt u contact opnemen met Joeri Redder-Veen, adviseur Public Affairs (jveen@denederlandseggz.nl / 06 - 39 83 74 95).

Met vriendelijke groet,

Jeroen Pepers
Directeur de Nederlandse ggz